

BORAH BESZELT...

1932 január 26-ika egy újabb határkövet jelent a revízió történetében. Abban a kritikus pillanatban amikor a február 2-iki leszerelési konferencia összejött a bizonytalanság sulya alatt halomra dőnek a gazdaságpolitikai tanácskozások a például a Lausanne-ba tervezett konferencián egyetlen államférfi sem mert megjelenni — megszólták Amerikán profétát: William Edward Borah. Mint az Egyesült Államok szenátusi külügyi bizottságának elnöke, kétségtelenül nem kis egyéniség az "idősi oroszlán", aki már oly sok vizet kavart fel a tévutakon bolygató nemzetközi politikában.

Jellemző Borah szenátorra, hogy míg idegenkedik a lármás szerepléstől s egyenesen irítozik az ünnepléstől, messze maga mögött hagyja mindazokat az államférfiakat, akik egyenesen pályáznak a népszerűsége. Igaz ugyan, hogy az ellenzéki cinevezte "rossz fia"-nak, ennek sincs tulajdonképpen más oka, mint népszerűségének. Borah ugyanis aránylag ritkán nyilatkozik általános érdeklődésre számotartó kérdésekről, azonban amikor beszél, akkor az igazságot a maga leplezetlen valóságában vágja a világ szemébe a politikusok mézes-mázos, sőt nem egyszer körömfönt nyájkodásával szemben.

A régi amerikai puritán szellemét viszatitkózó Borah ma kétségkívül az Egyesült Államok felsőházának legtekintélyesebb vezetője. Számítalanszor hocsátkozhatott volna az előválasztás harcaiba győzelemmel kecsegtető esélyrel, azonban megmaradt a csillagos-sávos lobogó külpolitikai háziorzójának, aki nem kíván címot, jutalmat azért, mert a lelkiismerete által dikált kötelességet teljesíti. Eppen ezért olyan végtelen fontosságú Borah szenátornak, az oroszlaniszví profétának a lapunk első oldalán szívesen eredetileg közölt nyilatkozata, mert hiszen azt mindenki tudja, hogy Borah nem érdekből beszél s hogy véleményét sem a győztes sem a legyőzött európai hatalmak nem befolyásolhatják.

A magyar szenvedések vaskos könyvében egy végzősöz a reménysek szerény füzetében kétségtelenül új fejezethez értünk Borah szenátor nyilatkozatával. Az a mindannyiunk szívében annyira elevenen élő mozgalom, melynek az első külföldi lökést Rothermer adta meg, ismét egy újabb alappillére, támaszkodhat ezután Borah legutóbbi sikraszállásával. És kétszeresen fontos, hogy most, amikor az Óhaza egész valóját alapjában rendítette meg a körülvevő államok gazdasági folytatása: akadt egy proféta, aki messze halló hangján ismét a világ szemébe vágta a magyar igazságot. Ugy érezzük, hogy még a legeladogottabb erdélyi, felsőmagyarországi vagy délvideki faluban is megtanulják az elnyomottak ezt az öt angol szót: "Three cheers for Senator Borah!" — "Háromszoros éjenti Borah szenátornak!"

Mert az bizonyos, hogy ha valahol, úgy a megszállott területek lakossága gondol könnyes szemmel mindazokra, akik az igazi felszabadítás bajnokai válnak. Még azok is akik tízenhárom esztendővel ezelőtt tárt karokkal fogadták a bárhány bújatott, de azóta farkasnak bizonyult "felszabadítókat". Ha pedig a babonások által rettegett tizenhárom szám tényleg nem jelent szerencsét, úgy ez nemcsak azokra áll, akik az elmúlt tizenhárom esztendő alatt földönfutókká, nincstelenné és üldözötté váltak, hanem érvényes a trianoni kényszerbékére is. Borah szenátornak a tizenharmadik esztendő aikonyán elhangzott nyilatkozata fellebezhetetlen ítéletet mondott az országosonkító és lélektráló felett.

A BERTI BACSI SZÜZDOHANYA

— A régi pandurvilágból —
IRTA: MORICZ PAL

Es a világ még olyan magyar világ volt, amikor világotartó fa ragas, selymes sziváru tájképpipákkal többségben voltak még a tekintetes urak. Ritkábban fordult elő egy-egy nagyságos ur, a méltóságos meg ép penészelé csodaszámba ment ott, a nemzetesek főfészékben, Debrecenben és a Hajdúságon. A dorogi, nádas, új- és ó-féher-től, hevesi dohánycsempészeknek volt becsületük. Szabadon ki-be-jártak mind az oszlopos kapuval debreceni városán, mind a régi híres Fehér-ló fogadóba léptek hajdu megyeházán. Karánnak bellett egyik-egyik város, vármegyeyel tekintetes urak esztel kupakolt öblös tájképpipája. Csak a városi főnöktárs, Vértessy Pista bátyánk, s a későbbi nagytekin-tély polgármester, akkoriban fiatal Magos György vicefőkapitány, a vármegyeyel Pénzes Sándor úrnasáki elnök, Uszonyi Imre megyei főpénztáros, öreg Westprényi Kálmán megyei főlevéltáros folyton füstölős pipát emeltek föl. Mindkét hivatalos házbán — egyik-egyik hivatalos üléseken alkalmával az orrát esikandósó illatos dohány füstől — nem győzött eléggé káhcsozni a ridég helyi főfinác, a mindenkor nagygyörgy királyi tanácsos pénzügyigazgató ur. A magyar királyi titkárságnak méltóságos tanácselnöke az írodalmi munkásságáról országos nevére pályázó magyar bölcsejt Szeff Farkas méltóságos ur is a pipázó magyarok bájos nyugalma társaságában tartott. Remek fa-

ragas, metszésű, szeretettel szivott ósatyás pipái voltak a méltóságos urnak. Igen szerettem, minden "havannának" főle helyezte a szüzdohányt. Nyirbogdányi Farkas Bertit tekintetes ur, a hajduk kiérdemesült pandurkomiszárusa is ösmerte a "méltóságos urnak" ezt az ínyencségét. Már ekkor a vármegyeyel Debrecen királyi város szolgálatába lépett Farkas Bertalan. Kint a Hortobágyon, mint a Mátá-pusztán lakozó gazdasági felügyelő-biztos a "szüzdohányhoz" is könnyen hozzáfutott; hiszen mind a szomszédos Ohaton, mind Telekházán igen jó homoki, könnyű, zamatos dohányt termeltek a zaidó bérliók. ... Azért amikor a Szess-tina-vasabolt előtt összetalálkoztak Szeff Farkas méltóságos urral és a méltóságos ur szóba hozta, hogy milyen régóta nincsen már kedve szerinti izes szüzdohányra, így szólt a könnyen lobbanó Farkas Bertalan csendbuzos:

— Méltóságos uram! ... Le-gyen nyugodt ... Majd szerzek én Telekházáról olyan, de olyan finom, illatos szüzdohányt, amitől a boldogult Lipovicsky váradí püspök urunk sem pipált.

— Hát ezt meg mán honnét tudja Bertit bácsi?! — Az öreg Szeff Farkas méltóságos ur elnevette magát. Bertit bácsi a-célzatosan szemü hunyorította ember volt, hamiskásan ráhunyorított az öreg méltóságosra:

— Tudom ... Noha előlomis-ta volt ... Az öreg Osváth bíhá-si csendbuzos szállított egyszer egyszer az öreg váradí püspök-nek, hm, szüzdohányt! — A két Szeffur, Szeff Farkas és Farkas Bertit ezeknek előbecsütésán után melegen ühucsuhoztak, csak hónapok múltán találkoztak újból. Szeff Farkas az a-mány Úlkánál szemébevágta a-

NŐ A VALASOK SZÁMA AZ EGÉSZ VILÁGON

A statisztikai kimutatások a női választások arányát mutatják. A nők aránya a választásokban általában magasabb, mint a férfiaké. Az Egyesült Államokban például a nők aránya a választásokban 79.1%, míg a férfiaké 20.9%.

A nők aránya a választásokban általában magasabb, mint a férfiaké. Az Egyesült Államokban például a nők aránya a választásokban 79.1%, míg a férfiaké 20.9%.

A nők aránya a választásokban általában magasabb, mint a férfiaké. Az Egyesült Államokban például a nők aránya a választásokban 79.1%, míg a férfiaké 20.9%.

A nők aránya a választásokban általában magasabb, mint a férfiaké. Az Egyesült Államokban például a nők aránya a választásokban 79.1%, míg a férfiaké 20.9%.

Villamosítják az Óhaza egész vasuthálózatát?

Az egész magyar gazdasági élet szempontjából rendkívül jelentős tárgyalásokat indított meg Kenéz Béla kereskedelmi miniszter. Külföldi pénzcsoportokkal folynak ezek a tanácskozások az ország villamosításának tovább fejlesztése dolgában.

Az elmúlt hetekben ugyanis két oldalról is nagyszabású ajánlatok érkeztek a kereskedelmiügyi kormányzatához az ország villamosításának továbbfejlesztése dolgában.

Az egyik ajánlat angol érdekeltség részéről érkezett és az ország tekintélyes részének to-

EUROPA KONTINENTÁLIS MUUTJÁNAK MAGYARORSZÁGI RÉSE ELKÉSZÜLT EBBEN AZ ÉVBEN

Az európai kontinentális nagy természényesült műnt nemzetközi viszonylatában fontos része Közép-európa — Győr — Budapest — Soroksár — Lajosmizse — Kecskemét — lakunfélegyháza — Szeged utszakas. A bécs — budapesti utszakas magyar része már készen van.

A kereskedelmi minisztérium a budapest — szegedi szakasz építésére már megtartotta a versenytárgyalást, sőt a beérkezett ajánlatok alapján már meg is kötötte az építési szerződéseket.

Magyarországot tehát a nemzetközi utvonalból immár kikapcsolni nem lehet, nemcsak azért mert ez a természetes összekötő útja Calaisnak Konstantinápolyval, hanem mert az építőknek egy már nagy részében elkészült uttal lehet és kell számolniuk.

REPULÓTORPÓS: EGY EGÉSZ VÁROS MEGSEMISÍTÉSÉRE

Sperry amerikai repülőgépgyáros, a repülőgépstabilizátor feltalálója, repülőtorpedót szerkesztett, amely szerinte a "legelőcsőbb és legegyszerűbb" eszköz egy egész város azonnali megsemmisítésére. A találmány rádiókontrollal ellátott repülőgépet amelyet egy vagy két tonna robbanóanyaggal raknak meg s amelynek nincs pilótája, hanem egy másik gépen ülő pilóta rádióhullámok segítségével kormányozza.

A pilótágep bizonyos távolságból követi a "repülőtorpedót" s mihelyt az célpontra felérkezett, a pilóta elzárja a rádióhullámokat, a torpedó-gépet terhelve együtt lezuhan s mindent felrobbant, mialatt a pilóta nyugodtan visszatérhet. Ez az eljárás a feltaláló szerint használatlanul biztosabb és előcsőbb a messzehordó ágyúkkal vagy bombavető repülőgépek-ről való bombázásánál.

MOZITERVEK 1932-RE

A filmgyárosok tanácskozásából meg lehet már állapítani az 1932. évi filmpiac képét. Az amerikai filmszínházak száma 21,000-ról 17,000-re csökkent. Az eddigi 13 millió ülőhely 12 millióra esett vissza. A mozitogatók száma nem csökkent ugyanilyen tempóban, csupán a belépődíjak.

A nagyobb mozik 65-ről 50 centre mérsékeltek árakat, a kisebbek 35-ről 25 centre. Az amerikai film naponta 15,000 ülsőghirdetést ad fel, a szakmai kiadása erre a célra kerek 25 millió dollár. Bebizonyosodott, hogy éppen a legrosszabb időkből a reklám a filmüélet

lelke. 1932-ben azonban éppen a válságra való tekintettel csupán 400 filmet fognak gyártani a tavalyi 600 helyett. Nem tervezik ugynevezett monumentális, milliódolláros költségű filmek készítését, egyszerű és népszerű szövegeket keresnek. A hollywoodi munkabérek 1931-ben 24 millió dollárt tettek ki 1932-ben csak 18 millió dolláros a költségvetés. Ezt a redukciót okosan és szociálisan vitték keresztül. Az igazgatók és a sztárok nagy gázsiját 35-50 százalékkal redukálták. Ezzel szemben a kishivatlanok és munkások béréit állg érintetlenben a reklám a filmüélet

Biztos-e az asszonykormány?

KEVESEBB SZERENCSETLENÉG TÖRTÉNIK, AMIKOR A NŐ VEZETI AZ AUTÓT — AZ ASSZONYOK NEM EGYZETE TIK ÖSSZE A SZESZT A GAZOLINNAL ...

Egy meglehetősen komplikált annál fontosabb kérdésre keresnek választ a hajtási engedély hivatalai: óvatosabbak-e a nők a férfiaknál az autóvezetésben? Elővigyázatosabbak-e a farmon lakó nő, mint a városi és általában, kik okozhatók a legtöbb szerencsétlenség miatt?

Száz és száz amerikai város jelentéséből nyilvánvaló, hogy mily sok női autóvezetővel történik baleset, mégis megállapítható, hogy kevesebb közöttük az u. n. "gyilkos kocsivezető", mint a férfi-szofőrök között.

Beigazolást nyert az is, hogy a farmon lakó nő sokkal óvatosabb kocsivezető, mint a városi nő. Ugyanekkor az is igaz hogy amikor a farmer nő "belelőn a hajtásba" sokkal inkább hajlik a túlzás felé s hozzáértése tudatában fokozatosan eltér a lassu, biztos kocsivezetéstől. Általában elmondhatjuk, hogy a nők nem gyors-hajtók. Hamarabb megértik, hogy az óvatosság és udvariaság: testvérek. A férjesezt nők rendezte-rint óvatosabbak mint a hajdonok. Aránylag ritkán fordul elő, hogy a nő egykézzel hajt-

son és a kocsiában nem próbál-e a szeszes italt a gasolinnal összeegyeztetni ...

A női hajtó a legveszedelmesebb a vezetés elsajátításának időszakában. Nemrég előfordult például, hogy egy vezetőst tanuló leány annyira elvesztette lélekjelenlétét, hogy elengedve a kormánykereket, nekizaladt egy csoport embernek és egyet megölt, többeket megsesítesített. A legtöbb nő a városi forgalomban veszt el nyugalmát és önbizalmát. Az is igaz viszont, hogy a nő hajtás közben nem figyel a járókelőkre, annál inkább a férfiak, kik között igen sok szokott hajtás közben lányokkal kacérkodni.

A kiránduló városi ember a vidék és a vidéki hajtás ismeretelnek hiányában rengeteg bajba kerül a gyors hajtás miatt és megnehezíti a farmerek dolgát, akiknek manapság egyik gondjuk is van mint az autók elől folytonosan kitérni. E szűk szavú leírás keretében is megállapíthatjuk azt, hogy a legtöbb szerencsétlenség oka: öndzés, lustaság és lelkiismeretlenség.

Tökéletes szerelem, vagy 25 millió dollár?

Az amerikai egyetemeken igen fontos tantárgy a pszichológus avagy lélektan. Vannak egyes tanárok, akik nagyon egyszerű lélektani kísérleteket végeznek diákjaikkal. Így például: Dr. Marston, a long-islandi egyetem pszichológiai tanára 100 férfihallgatójától megkérdezte, hogy mit szeretnének jobban: 25 milliót keresni vagy megismeret a legtekintélyesebb szerelmet.

A fiuk kivétel nélkül a 25 millió mellett választak, azaz az

indokolással, hogy ha megvan a 25 milliójuk, akkor aztán nagyon könnyen megtalálják a legtekintélyesebb szerelmet. Ugyanez a kérdést 100 diáknyit előt is feltette a tanár. A lányok közül 92-en a tökéletes szerelem mellett szavaztak. A legtöbbben így indokolták meg választásukat:

— A tökéletes szerelemhez tartozik az is, hogy a férfi tökéletes jólétben eltartsa a nőt. Te hát nincs külön szükség a millióra.

A MAGASSARKU CIPŐTŐL IDEGESEK A NŐK

Mason Beeman, amerikai orvos, a newyorki Ortopédiai Társaságnak előadást tartott a magassarku női cipőről. Azt magyarázta, hogy ez a divat nemcsak neveléses, de rendkívül egészségtelen is, mert bizonytalanná teszi a járást, elkorcsosítja a lábujjakat, a térd és a hátgerinc természetellenes hajlását idézi elő és egyik fő felvilágítottá acéliszürke szemét.

Hát, tudja Marci ... Az tanácsolom én magának ... Ha máskor verekedni akar, ne öltözzön ünneplő gunyába! — Marci botos-ispán igen nagyot nyelt akkor ... Ebben az újabb dohány-sorban is csak a "nagyot nyelés" kellett megelégdnie! ... Besenyei Szeff Farkas ömöltözés — viszont még soha nem: pipázott méltó zamatosabb, illatosabb szüzdohányt. Barkas Bertit mindenképpen elnyerte vele az egri-nevet.

JAPANBAN EMELKEDIK A SZÜLETÉSI ARÁNY

Most hozták nyilvánosságra a legutóbbi japán népszámlálás eredményeit, mely szerint a kis szászország lakóinak száma kevesebb, mint azelőtt. A születési arány 1927-ben 21 volt, azaz minden ezer élőből 21 új gyermek született. Ez a szám azelőtt 24 volt, azaz minden ezer élőből 24 új gyermek született.

Megállapították, hogy perem-ként négy japán csecsemő lát napvilágot, azaz mindenegyben hónapban 430 ezer lakosnál nő a kis ország lélekszáma. Ha ugyanez a szaporodási arány állandósul, úgy egyénegy évtizeden belül Japán hamarosan elérli az Egyesült Államok és Oroszország népességét és egyúttal a földkerekség harmadik államává lép elő.

EGYRE MEGY

— Kérek egy font kenyereket.
— Fehéret vagy barnát?
— Mindegy. Váknak viszont